

Vážené dámy, vážení pánové,

starost je podle Sókratova pojetí zodpovědná reflexe vlastního života, individuálního i občanského. A starostové či starostky jsou ti, kteří v dnešním pojetí přebírají tuto reflexi života občanského.

Dnes se koná 3. sněm starostů, primátorů a hejtmanů České republiky. Každá obec má jinou historii, záleží na každé starostce či starostovi, jakou stopu v historii své obce či města zanechá.

Ženy jako starostky se začaly objevovat v politice až po roce 1989, i já mám své místo v historii své obce, poněvadž jsem byla její první starostkou. V poslední době to již není tak mimořádné, když na místo čelního představitele obce či města je zvolena žena. U nás ve Zlínském kraji se dá hovořit o ženské emancipaci, protože zastoupení žen je ve všech okresních městech i v samém městě krajském. Žena je v čele radnice ve Zlíně a ve Vsetíně, v Kroměříži a v Uherském Hradišti jsou ženy na místech místostarostek, z celkového počtu 304 obcí ve Zlínském kraji je na místech starostek 45 žen, na místech místostarostek 71 žen, což je celkem 38%.

Nechci se soustředit jen na ženskou emancipaci, není důležité, kdo je jakého pohlaví, ale, kdo správně a odpovědně přistupuje k řešení problémů občanských a lidských. Tak jako se říká, že rodina je základ státu, dalším stavebním kamenem jsou obce. Každá rodina, každá obec hospodaří s těmi prostředky, které má k dispozici, někdo má těchto prostředků více, někdo méně. Většina z vás není spokojena s tím, co máte k dispozici, každá debata starostů i hejtmanů většinou začíná i končí debatou o penězích. Původní 6,5násobný rozdíl mezi daňovými příjmy na hlavu občana Prahy a malé obce se od letošního ledna snížil na čtyřpůlnásobek. Změny zákonů, které se dotýkají těch daní, na které jsou obce závislé, přivádí obce do nejistoty, pokud nejsou předem zajištěny kompenzace daňových výpadků. Týká se to zákonů o dani z příjmů fyzických i právnických osob, daně z přidané hodnoty a daně z nemovitosti. Typickým příkladem takové nepromyšlené a nekompensované změny bylo zavedení společného zdanění manželů, které v roce 2006 mnoha starostům přidalo vrásky na čelech. Jsem profesí daňový poradce a 6,5 roku jsem současně podnikala jako daňový poradce a současně i neuvolněná starostka. Z tohoto důvodu jsem si mohla lehce vypočítat dopady změn zákona o dani z příjmu, který začal platit od roku 2006 a rozpočet vypracovat s velkou opatrností. Moje opatrnost se mně vyplatila, kolegové, kteří na moje obavy z negativních dopadů zákona nechtěli slyšet, vzápětí telefonovali a ptali se, co mají dělat, když jim do obce díky společnému zdanění manželů nepřijdou pár měsíců žádné finance. Tehdy vznikla ve Zlínském kraji petice – **Iniciativa za živý venkov**, jejímž cílem byla změna rozpočtového určení daní tak, aby nedocházelo k neodůvodněné diskriminaci zvláště malých obcí. V roce 2007 se tato petice přetvořila **ve Smlouvu obcí a měst proti daňové diskriminaci**, ke které se v krátkém čase připojilo na 1000 měst a obcí. Posledním stadiem této transformace bylo založení **Sdružení místních samospráv**, které bylo ustaveno koncem ledna t.r. v Jihlavě a v současné době sdružuje 1005 měst a obcí.

Je chvályhodné, že k předložení vlastního návrhu vyzval starosty náměstek ministra vnitra a je také chvályhodné, že následná snaha o změnu financování malých obcí byla vyslyšena i na ministerstvu financí. Výsledkem společných dohod zástupců Smlouvy obcí a měst proti daňové diskriminaci a ministra financí bylo předložení návrhu, který měl posílit příjmovou složku obcí posílením kritéria podle prostého počtu obyvatel z 3 na 5% a posílení zdrojového objemu prostředků. I když výsledný efekt nebyl ten, na kterém byla dosažena shoda, našla se politická vůle k navýšení zdrojových příjmů tak, aby to nebylo na úkor Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, které mají v zákoně o rozpočtovém určení daní specifické postavení. Došlo ke snížení počtu velikostních kategorií a přestalo se vyplácet tzv. „kupování občanů.“ Dalo by se říci, že starostové nejmenších obcí mohou být spokojeni, protože u většiny z nich došlo k navýšení daňových příjmů. Není tomu tak, protože velké části z nich chybí základní infrastruktura a z těchto prostředků ji nejsou schopni zajistit. Důležitou informací pro ně

může být, že pro obce do 2000 obyvatel nejsou finanční prostředky na čištění odpadních vod a levnější tak pro ně bude podávání žádosti o výjimku, jak nám jasně sdělil před dvěma týdny ministr zemědělství pan Petr Gandalovič. Je jasné, že všichni nemohou mít všechno, ale základní standard jako je pitná voda, by měl být snad všude. Je jasné, že na venkově nebude jezdit vlak či autobus každé tři minuty jako metro v Praze, ale dopravní obslužnost, aby se lidé dostali do zaměstnání, školy či k lékaři, za kulturou, musí být zajištěna a to stojí také peníze.

Od září roku 2007 působí na ministerstvu financí pracovní skupina a všichni zúčastnění se shodli na tom, že je třeba analyzovat současný stav, analyzovat zdroje a potřeby obcí. Shodli se také na tom, že by nový zákon na základě těchto zpracovaných analýz měl platit od roku 2010. Novému zákonu budou ale určitě předcházet složitá politická jednání, poněvadž i Ústavní soud vloni při projednávání Petice proti diskriminaci venkova rozhodl, že je to věc politických dohod.

Je nutné zdůraznit, že je třeba vytvořit určitou symbiózu občanů měst a vesnic, nepokračovat ve stavu, kdy se díky nedostatečným základním životním i pracovním podmínkám obyvatelé stěhují do měst či do blízkosti velkoměst a tam vytváří nové tzv. satelity. Není řešením to, že se mladí obyvatelé venkova stěhují do velkých měst a na venkov se zase stěhují chalupáři. Dá se říci, že je to přirozený vývoj, ale není tomu tak a politici mají moc vylidňování venkova zabránit.

Držím se většinou pravidla: „Žij a nechej žít“ a myslím si, že toto pravidlo by mělo také platit ve vzájemné solidaritě a vzájemném soužití velkých měst s ostatními městy a obcemi v naší, zatím krásné vlasti.

Děkuji vám za pozornost.

Ing. Jana Juřenčáková, senátorka